

De Waterman

De Waterman

Stan Plandsoen

De buitenwijken zijn van de kinderen. Om hen heen razen volwassenen van en naar afspraken. Als je ouder wordt, lijken alle wijken op elkaar. Maar voor de kinderen vormen ze unieke territoria: de straten, de perkjes en hofjes zijn een eigen wereld. Hun gebied is afgekaderd door ventwegen en slootjes. In een struik zien ze een fort, in een kapotte schutting een ontdekkingsroute.

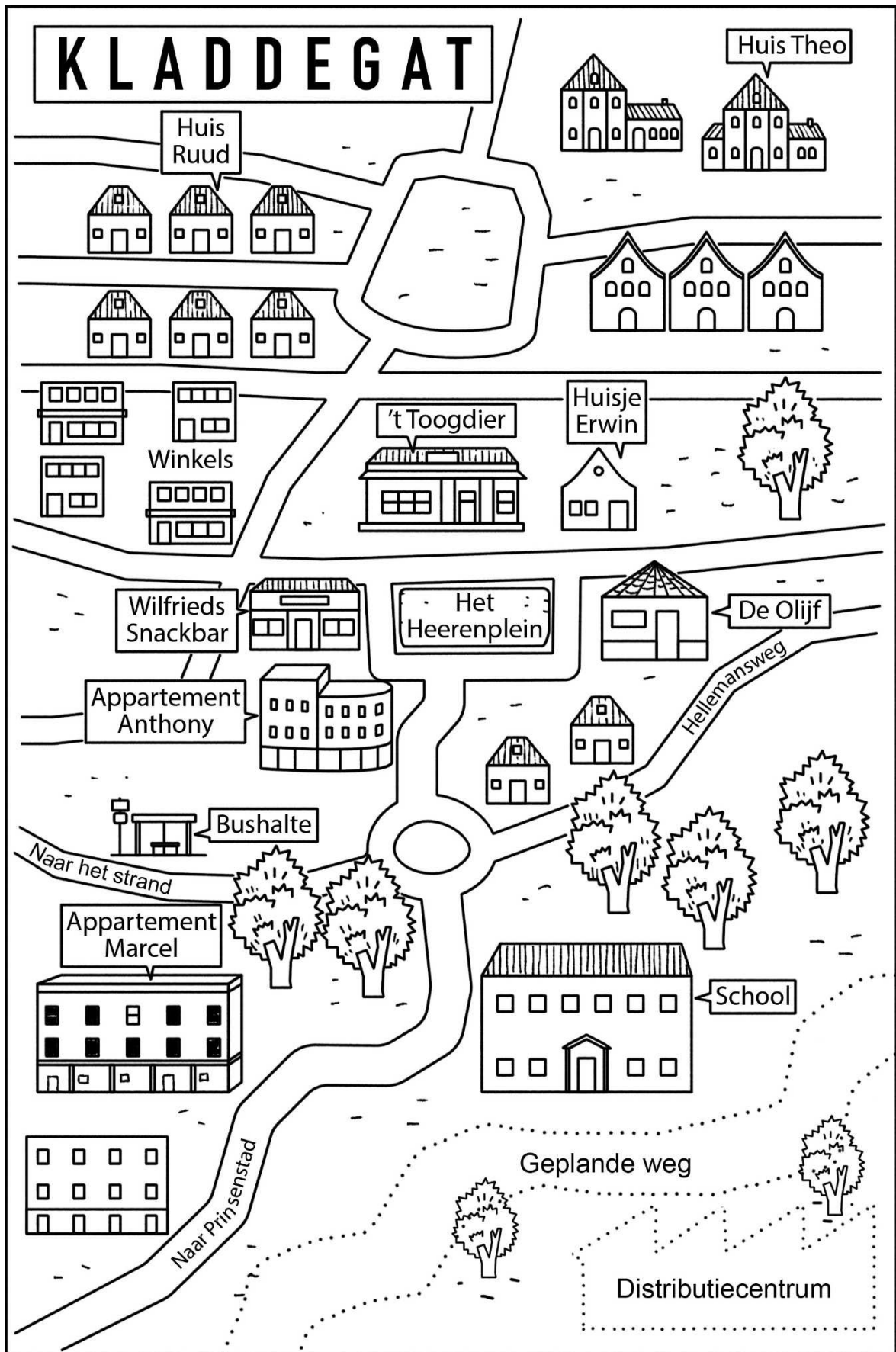
Het winkelcentrum behoort toe aan de jeugd en de bejaarden. Een ijsje eten bij de snackbar, snoep kopen of kijken naar vitrines in de lokale drogisterij: voor hen is het een wonderlijke onderneming. Daarna eigenen ze zich de bankjes in het centrum toe, waar ze elkaar vervelen of stilzwijgend staren.

De kroeg is van de jongeren. Van tieners en twintigers die het leven, maar vooral elkaar willen ontdekken. Die een plek zoeken waar ze bij horen, waar ze zich kunnen laten gaan. Waar de schreeuwende druk van opleidingen en verantwoordelijkheden na tien glazen vervaagt tot een groepsomhelzing en een nachtelijk avontuur. Omdat hierbij horen betekent dat je bestaat.

De volwassenen hebben alles wat overblijft: de supermarkt voor hun weekboodschappen, de huizen waarin ze een eigen bestaan opbouwen, de restaurants en koffietentjes waar ze in het weekend uitgeblust hun lichaam laten neerploffen, de fietspaden en wandelroutes waar ze hun hoofd legen en de rotondes, wegen en aansluitingen waar ze gehaast naar hun volgende bestemming gaan.

Maar het belangrijkste is dat de volwassenen verhalen hebben. Verhalen van toen de kroeg nog van hen was. Verhalen die altijd beter zijn dan die van de jongeren van nu. Omdat er vroeger echte avonturen werden beleefd, er echt werd gedronken, gezongen, gehuild van het lachen en gefeest. Omdat er toen echt werd geleefd.

Schrijver: Stan Plandsoen
Coverontwerp: Stan Plandsoen
Eindredactie: Pleuni van Keulen
ISBN: 9789465316444
© Stan Plandsoen

Proloog 1

Drie mannen zitten tegenover elkaar aan een tafel. Het kantoor is fel verlicht. Het geluid van een overvolle stad, tientallen meters onder hen, klinkt op de achtergrond. Op het midden van de tafel staat een zwarte intercom waaruit krakerig een Chinese stem klinkt. De man aan de andere kant van de lijn schreeuwt. Als hij ophangt, valt er een stilte. De twee mannen in pak kijken vragend naar de derde. De tolk vertaalt het Chinees naar Bengaals.

"Hij is boos."

"Je meent het," klinkt het cynisch.

"Hij zegt dat wij dit zelf mogen oplossen. We krijgen een week."

De cynische man staat op en beent driftig door de kamer.

"Laten we contact opnemen met die Nederlander."

"En als dat niet lukt?" De derde, kleine man kijkt vragend op.

"Dan vragen we iemand in de buurt om langs te gaan. Waar zit Anik?"

"Londen."

"Is dat ver?"

"Ik heb via Asit de gegevens van de Nederlander. Hij staat geregistreerd als inwoner van Kladdegat."

"Is dat ver?"

"Het is een klein land, alles is dicht bij een vliegveld."

"Laat hem maar vast vertrekken."

"Waarheen?"

"Ja, wat denk je?!" De cynische man is vlak voor de kleine man gaan staan. "Naar dat Kladdegat!" De uitspraak is verkeerd, maar de derde man begrijpt wat wordt bedoeld.

"Ik bel hem direct."

Proloog 2

Op een donkere parkeerplaats staat een zwarte BMW met geblindeerde ramen. De rijder telt een stapel van vijftig eurobiljetten en knikt goedkeurend. Dan geeft hij het geld aan de bestuurder. Die ritst zijn heuptas open en stopt de gele briefjes achteloos bij de rest.

De muziek staat hard en de bestuurder moet luidkeels praten om verstaanbaar te zijn.

"Heb je nog iets gehoord van die kakker uit dat dorp?"

"Nee."

"Beter gaan we binnenkort langs. Hoe heet dat kutdorp ook alweer?"

"Kladde-nog iets, wacht." De man pakt zijn telefoon, zet zijn zonnebril af en zoomt in op Google Maps. "Hier, Kladdegat."

De rijder knikt goedkeurend. Even valt er een stilte. Dan sist de bestuurder: "Hij moet gaan luisteren, anders gaat hij lijden."

Hoofdstuk 1: Bullseye

1.1 Toogdier

Op vrijdag 14 augustus 2015, om half één 's nachts, hult Kladdegat zich in stilte. Een zilte wind brengt verkoeling in het verhitte dorp. Achter openstaande ramen zijn de meeste kamers donker. Een enkeling laat zijn hond uit of wandelt nog over straat in zomerse kleding. Een verdwaalde fietser zucht opgelucht bij het bereiken van de dorpsgrenzen. Maar in het centrum, aan de rand van het Heerenplein, klinkt gedempte muziek en kroegengelal. Voor café 't Toogdier staat een tiental rokende kroeggangers die de buitenlucht verkiest boven het klamme rookhok. Wanneer de deur van café 't Toogdier openzwaait, lijkt de kroeg even vrij te kunnen schreeuwen.

Binnen is het druk. Marcel wurmt zich langs een pratend stel om bij de tafel van zijn vrienden te komen. Hij leunt voorover en verheft zijn stem om boven de muziek uit te komen.

"Het moet Ruud worden." Vastberaden kijkt hij naar zijn team. Rondom een eikenhouten kroegtafel, vol biervlekken en gerafelde viltjes, staan vier mannen in smurfbloauwe polo's. Op de achterkant prijkt de teamnaam 'Gin Partij' in gedrukte letters die aan de randjes loslaten.

"We willen gewoon winnen, Marcel," zegt Theo. "Jij dart vanavond het beste, Ruud is geblesseerd, ik ben kapot en Anthony..."

"Wat?!" mengt Anthony zich in de discussie. "Ik kan prima de finale gooien."

Abrupt kapt Theo hem af: "Het wordt Marcel."

Marcel had eerder die avond goed staan darten. Hij gooide een beurt van 140 punten, gevolgd door een finish van 52. De tegenstanders, de Goudzoekers, zijn oudere mannen bij wie het jarenlange competitie-darten zich uit in flink wat extra kilo's buik. Hun goudgele polo's, die al enige tijd meegaan, zitten ieder nieuw seizoen een stukje strakker.

De Goudzoekers staan dit jaar één na laatste. Maar ook tegen teams die onderaan in de competitie bungelen, is een overwinning voor Gin Partij geen zekerheid. Teammaat Ruud heeft zijn pink gekneusd en gooit als een natte krant. Teammaat Anthony heeft niks, maar gooit eveneens als een natte krant.

Na acht potjes darten staan De Goudzoekers en Gin Partij 4-4 gelijk. De laatste partij is beslissend voor de overwinning. Normaal is Ruud, als beste darter van de vier, de aangewezen man. Maar vanavond niet. Vanavond wordt het Marcel. Dat heeft Theo bepaald.

Midden in de kroeg verzamelen de twee teams zich en op fluisterton worden laatste tactieken besproken. Marcel knikt. Hij kijkt Ruud, Anthony en als laatste Theo strak aan. Die geeft hem een knikje.

“Zet hem op broer. You got it.”

Marcel's tegenstander is een norse, dikke man met een kale kop. Tot nu toe heeft hij voornamelijk lopen schelden, en door de hitte is zijn goudgele poloshirt doorweekt van het zweet. De eerste paar beurten scoort hij aanzienlijk beter dan Marcel. Door zijn snelle en driftige worp lijkt het bijna alsof de eerste pijl nog vliegt als hij de tweede gooit. De zenuwen gieren door Marcel's lichaam. Hij veegt zijn bezwete donkere haar uit zijn gezicht en ademt uit. Even neemt hij rust en kijkt de kroeg rond. De dikke man is zo dicht achter hem gaan staan dat Marcel een uitpuilende navel in zijn rug voelt prikken. Het maakt Marcel niet uit. Dit is zijn dorp, zijn kroeg. Die dikke kan wachten tot hij een ons weegt.

"Schiet 'ns op," klinkt het ongeduldig.

Marcel kijkt om, maar reageert niet. Als hij zijn eerste goede beurt gooit, blijft hij juist even staan en balt zijn vuist richting zijn vrienden. Achter hem hoort hij de kale dikkerd binnensmonds vloeken. Ook Marcel's tweede beurt is goed en hij steekt twee vuisten de lucht in. Als een etappewinnaar, maar dan zonder fiets, loopt hij naar het dartbord.

Als de wedstrijd zijn hoogtepunt bereikt, hoeven zowel Marcel als de kale dikkerd maar één bullseye te gooien om te winnen. De kale dikkerd is eerst. Maar de irritatie is in zijn grote lichaam gekropen. Bij iedere worp trekt hij zijn vettige elleboog een beetje omlaag. Pijl één in de kleine 7, net onder de halve bull. Pijl twee strak ernaast in de kleine 19. En dan een gigantische overcompensatie: een pijl midden in de kleine 18. Marcel kijkt Theo aan, sluit zijn ogen en knikt kort met zijn hoofd. Hij zet zijn rechtervoet schuin tegen de oche en gooit de eerste pijl rechtdoor, midden in de bullseye.

Dolblij rent Marcel de hele kroeg door. Hij loopt zeker twee dienbladen drank omver en staat zelfs even in de deuropening van het damestoilet te schreeuwen. Na zijn ereronde geeft hij de dikkerd netjes een hand. Theo, Ruud en Anthony springen hem om de nek en hossen van links naar rechts voor de dartborden langs.

Als de rust is wedergekeerd, ziet Marcel dat De Goudzoekers al buiten staan te wachten op een taxi. In een euforische stemming hangen de mannen van Gin Partij aan de bar. Als barman Leo drie bier en een water op de bar zet, grijpt Ruud in.

"WE ZIJN KLAAR, THEO. Geen water meer voor jou."

Het glas water wordt zorgvuldig in de spoelbak gekiept.

"Nog één bier extra, Leo."

De barman knikt gedwee en verruilt het lege waterglas met een volle pils.

“Mannen...” Als een ware aanvoerder is Ruud voor zijn drie vrienden gaan staan. Zijn blik is serieus en hij heeft zijn rechterhand op zijn hart gelegd.

“...het is me een eer om met jullie in dit team te zitten. Iedereen heeft met hart en ziel gestreden en de winst dik verdiend. Komende woensdag spelen we een inhaalwedstrijd...”

Ruud valt halverwege zijn verhaal bijna om. Op de achterkant van zijn kuit duwen twee stalen platen.

“Wieberen,” klinkt het vanaf onder. Met zijn handen op de beugels aan de banden duwt Ferdi zijn rolstoelpedalen in de kuit van Ruud.

“Godverdomme Ferdi, ik zit midden in een toespraak!”

“Ja, en ik heb dorst.”

Als Ruud opzij gaat, rijdt Ferdi zijn rolstoel richting de bar. Zijn hoofd komt er net niet bovenuit, waardoor hij moet zwaaien met een briefje van 10 euro om door Leo opgemerkt te worden.

“Waar was ik gebleven...”

“Je was ons schouderklopjes aan het geven.”

“Oh ja, ja, super geweldig allemaal. Goed gespeeld. Bla-di-bla. Oh ja! Ik denk. Ik denk... dat de winnaar van het Groot Kladdegats Darttoernooi dit jaar zomaar één van ons kan zijn.”

Glunderend kijkt hij de groep rond. Anthony, Ruud en Marcel geven weinig reactie. Teleurgesteld in de mate van enthousiasme tikt Ruud de eerste beste voorbijganger aan. Het is Timo.

“Iemand van ons gaat het Groot Kladdegats Darttoernooi winnen!,” roept hij in het oor van Timo. Die knikt en steekt zijn duim op en roept over de muziek heen: “Ja, ik ben ook pas net binnen!”

Ruud zucht. Hij pakt de volle glazen bier en deelt ze uit aan zijn vrienden.

“Ik hou er over op. Proost!”

De klok aan de muur van café 't Toogdier tikt gestaag door. De vier mannen bewegen zich natuurlijk door het café, alsof een stroming ze langs statafels, de wc, het rookhok en terug naar de bar begeleidt. Anthony heeft het smurfblauwe teamshirt van Gin Partij verruild voor een spierwit overhemd. Hij heeft zich al meermaals beklagd over de polo's. ‘Niet mijn stijl,’ zegt hij dan. De rest van het team weet wel beter. Anthony schat zijn kans van slagen bij de dames hoger in met een wit overhemd. Als Theo en Marcel aan de praat raken met twee meiden bij het dartbord, kijkt Anthony ze verbaasd aan.

Marcel wijst naar zijn polo. “Aanspraak gegarandeerd, Anthony.”

Anthony verdwijnt en komt een minuut later terug met wederom zijn dartpolo aan. Ruud slaat hem lachend op de rug.

"Wil je zo graag scoren, Tony?"

"Nee, nee... dat is voor de hele kroeg."

"Ga je de hele kroeg versieren?"

"Nee voor de felicitaties, Ruud. Als ik mijn shirt niet aan heb, hoe weten ze dan wie te feliciteren?"

"Maar iedereen hier kent jou toch?"

Anthony kijkt zijn vriend aan, zucht diep en loopt dan naar het rookhok. Bij het dartbord zijn Marcel en Theo in gesprek met de twee dames verwickeld.

"Maar waar was ik? Oh ja: de vakken aan de rand zijn de dubbels. Dan telt je worp voor twee. Dit rooie vakje hier is dus veertig punten." Theo tikt met zijn wijsvinger op het dartbord. "Dan is er de triple, die telt voor drie, en de bull en bullseye. Dat klinkt misschien wat verwarrend. Maar het groene rondje is dan de halve bull, voor 25 punten. En het rode stipje is 50 punten."

Marcel gaapt diep en kijkt naar Theos drukke gebaren bij het dartbord. Hij vindt het prima om de dartuitleg aan Theo over te laten. De twee dames kijken verveeld. Waarschijnlijk zijn ze minder geïnteresseerd in de speluitleg en meer in het smurfenblauwe gezelschap.

"Oké tijd om te beginnen," roept Marcel boven de muziek uit. De dames draaien zich opgelucht om en Theo moet zijn verhaal over het scoren van punten abrupt afbreken. Even daarvoor heeft Marcel een tijdje staan kijken naar de twee brunettes. Ze komen niet vaak in 't Toogdier, dat was zeker. Een van de twee is lang, knap en uitbundig. De andere klein en timide, en haar blik kruist die van Marcel meerdere keren. Nonchalant steekt hij zijn linkerwijsvinger uit en houdt zijn biertje in zijn rechterhand. Als een ware televisiepresentator neemt hij het initiatief.

"Ik zeg dat wij samen gooien."

"Wacht even," zegt Theo. "Zullen we dat niet eerlijk beslissen?" Maar Marcel is niet van plan te luisteren naar zijn broer. Hij zet zijn bier weg, pakt zijn pijlen van de bar, geeft ze aan de kleine verlegen meid, negeert Theo en buigt zijn hoofd naar haar toe.

"Weet je hoe je ze moet vasthouden?," vraagt hij. En terwijl hij zijn pijlen geeft, streelt hij met zijn vrije hand over haar linkerschouder. Ze laat merken het niet erg te vinden aangeraakt te worden.

"Nog niet," zegt ze.

"Ik zal ons even netjes voorstellen," zegt Marcel. "Ik ben Marcel Tobs en dat is Theo Tobs, mijn broer." Het kleine meisje kijkt omhoog naar de twee mannen in blauwe polo's.

"Oké, hoi, ik ben Pien."

"Nou, moge de beste winnen," zegt Theo terwijl hij Marcel een stiekeme knipoog geeft.

Een uur later zit Theo aan de bar. Hij kijkt op de klok. Half drie, tijd om naar huis te gaan. De sfeer in het café wordt langzaam baldadiger. Achterin, bij de wc's, heeft zich een groepje verzameld rond vier barkrukken. Onder luid gejuich springt een jongeman in trainingspak als een kikker over twee krukken heen, om vervolgens een teamgenoot aan te tikken.

"Dit zijn de cafélympics!," roept iemand uit de menigte.

Er wordt geracet tussen gemengde teams. Zelfs Ferdi doet mee, ondanks zijn rolstoel. In plaats van te springen, zigzagt hij behendig tussen de krukken door. Bezweet passeert hij de laatste kruk en geeft hij zijn teamgenoten een high-five. Na hem probeert een handbalmeisje de sprong over de eerste kruk te maken, maar ze blijft met haar rokje hangen en smakt voorover op de houten vloer. Kroegbaas Leo kijkt toe met een grijns op zijn gezicht. Hij draait zich om naar Theo en haalt zijn schouders op. "We hebben wel gekkere dingen gezien, hè Theo."

Leo geeft een knipoog, pakt de lege bierglazen van de bar en zet ze op de borstels in de spoelbak. Hij heeft gelijk, er zijn hier wel gekkere dingen gebeurd. Theo kijkt door het raam naar buiten en ziet Anthony roken. Door het beslagen glas ziet hij dat Anthony in gesprek is met een gezet meisje. Hij strijkt zijn lange zwarte haar naar achteren en wijst op zijn horloge. Het meisje kijkt ongeïnteresseerd weg. Theo glimlacht, denkend aan Anthonys verjaardag, vijf jaar geleden.

"De kreeft," zegt Theo tegen Leo.

"Precies," antwoordt Leo. Meer woorden zijn niet nodig om te weten dat er gekke dingen zijn gebeurd in 't Toogdier.

Theos blik dwaalt af naar de achterkant van de kroeg. Rondom de grote statafel staat Ruud bij het voetbalteam van zijn neefje. Ze staren elkaar aan over een tafel vol met halflege glazen bier. De lange spits Tobias legt zijn duim op tafel, net boven de rand, zodat alleen zijn nagel en vingerkootje zichtbaar zijn. Hij kijkt geniepig rond en probeert zijn dronken gegiechel in te houden. Eén voor één leggen alle teamgenoten ook hun duim op tafel. Ieders ogen richten zich op Ruud, die na zes uur drinken niet meer de scherpste is en niets van het complot heeft meegekregen. Hij kijkt de groep verschrikt aan, alsof ze verwachten dat hij iets belangrijks gaat zeggen. Dan ziet hij hoe zes mannen hun rechterduim op tafel hebben gelegd, terwijl ze met moeite hun kinderlijke opwinding bedwingen.

"Atten!," roept Tobias, wijzend naar een vol glas bier. Ruud lacht, haalt zijn schouders op en zet het glas bier aan zijn lippen. Hij gooit zijn hoofd achterover en binnen drie seconden verdwijnt de volledige inhoud van het vaasje bier. Dat kan je wel aan Ruud

overlaten, weet Theo. Hij heeft ooit bedacht dat de keel van Ruud anders werkt dan normale kelen. Hij ziet een soort holle pijp voor zich waar je van alles in kunt gooien, en daarna is het gewoon weg. Een soort zwart gat, of een Bermuda-driehoek maar dan van vlees en bloed. Ruud kijkt glimlachend rond. De voetbalmannen slaan met hun vuisten op tafel uit waardering. Hierdoor valt de helft van de glazen om en ligt de statafel vol lauw pils. Eén van de teamgenoten vindt dat het gezelschap toe is aan wat verfrissing en slaat met zijn vlakke hand midden in de bierplas. Een mini-tsunami spat in alle richtingen van de tafel af. De bezwete mannen zitten nu ook onder het verschaalde bier.

Ruud wenkt Tobias met zijn wijsvinger en sommeert hem om nogmaals zijn duim op tafel te leggen. Hoewel Theo niet kan verstaan wat ze zeggen, weet hij precies wat er gaat gebeuren. Hij ziet Ruud druk gebaren, waarna Tobias zijn linkerduim naast de rechter legt. Vliegensvlug pakt Ruud een kaarsje van het midden van de tafel: een vierkante glazen houder met daarin een half glas gloeiend heet kaarsvet. Hij zet de kaars boven op Tobias' duimen, doet twee stappen achteruit en kijkt triomfantelijk toe. Theo lacht om de klassieke kroegengrap. De arme jongen kan de kaars nu onmogelijk verplaatsen, tenzij hij razendsnel zijn duimen onder de houder vandaan trekt, met het risico dat al het kaarsvet over hem heen vliegt. Tobias lacht ongemakkelijk en probeert met zijn benevelde verstand een oplossing te vinden. Al snel dringt tot hem door hoe vernuftig Ruuds grapje is. Hij zit vast.

De groep kijkt toe en er wordt zenuwachtig gelachen. De eerste teamgenoten zetten alvast kleine stapjes achteruit, want een kat in het nauw maakt rare sprongen. En gelijk krijgen ze. Als een losgeslagen stier ramt Tobias met zijn knie tegen de onderkant van de tafel. De overgebleven bierglazen vliegen door de kroeg. De kaars mist op een haar na Tobias' gezicht en knalt tegen het plexiglas van de gokkast. De verdwaasde Sjaakie, die zijn laatste euromunten van de maand staat te verspelen, laat geschrokken een schaal bitterballen uit zijn handen vallen. Verschrikt kijken de voetbaljongens om zich heen, tot ze allemaal naar Tobias kijken en proestend van het lachen over elkaar heen vallen. Tobias' gezicht zit vol kaarsvet dat binnen seconden opdroogt tot witte vlekken op zijn wangen, neus, voorhoofd en in zijn haren. Als een verstrooide professor na een mislukt experiment staart hij met open ogen naar de groep.

"Zo zag jouw moeder er gisteravond ook uit!," roept een van de lachende voetbalmannen. Het is olie op het vuur. Ruud loopt rood aan van het lachen en slaat met beide vuisten van plezier op tafel. Het gelach en gebonk klinkt door de hele kroeg.

Kroegbaas Leo is net op zijn knieën een fust bier aan het vervangen. Als een marmot die zijn terrein verkent, steekt hij zijn hoofd boven de bar uit.

"Kaarsvetgrapje van Ruud," zegt Theo.

"Oh," antwoordt Leo en hij bukt opnieuw om het aangesloten volle fust onder de bar te schuiven.

Niet overal in de kroeg heerst tumult. Theo draait zich om op zijn barkruk en kijkt naar rechts. De binnenkant van 't Toogdier heeft de vorm van een hoofdletter L. De ingang bevindt zich aan de bovenkant van de lange zijde, terwijl aan de korte zijde wordt gedart. Na de wedstrijden wordt dit echter de plek waar mensen zich terugtrekken en soms meer doen dan alleen maar knuffelen. En alleen knuffelen is zeker niet Marcells plan, ziet Theo. Marcel staat licht voorovergebogen tegen het kozijn, zodat de kleine brunette bij hem tot hoofdhoogte reikt. Hij streelt met de achterkant van zijn hand haar wang en geeft haar een eerste kus op de mond. Tok. Tok. Theo kijkt bijna geschrokken naar het raam tegenover hem, waar het getik vandaan komt. Anthonys adem heeft een kringetje condens op het raam achtergelaten. Hij tikt met zijn horloge tegen het glas en wijst opgewekt naar het hoekje waar Marcel staat. Met zijn vinger tekent Anthony een hartje in de condens. Theo lacht en steekt zijn duim op.

Dan werpt Theo een laatste blik door de kroeg, staat op en loopt naar de garderobe om zijn dunne zomerjas te zoeken. Zonder afscheid te nemen glipt hij café 't Toogdier uit, de warme nacht in. Hij steekt de straat over en wandelt langs het centrale Heerenplein van Kladdegat. Voor hem strekt zich de stilte van een uitgestorven dorp uit. Bij elke stap vervaagt het kroegengeluid een beetje meer. Na ongeveer honderd meter kijkt hij even achterom naar de lichten van café 't Toogdier. Hij denkt aan Leos opmerking. In de twaalf jaar sinds zijn eerste bezoek heeft hij genoeg gekke dingen gezien in 't Toogdier. Hij denkt aan de inrichting van toen, aan de gasten die er waren, en aan de verhalen die zij vertelden over hun gekste avonden.

1.2 Kasteleinlijn

't Toogdier bestond al meer dan 40 jaar en was vaker verbouwd dan het lichaam van een gedateerde pornstar. Iedere nieuwe eigenaar probeerde het wiel opnieuw uit te vinden, alsof het werkelijk zou lukken om de 100 vierkante meter nu wel efficiënt in te richten. Ooit hingen de dartborden naast de ingang, tot de vader van Ruud een pijl in iemands schouder gooide. Toen werden de borden verplaatst naar de lange muur tussen de wc's. Met als voordeel dat er veel publiek was. Nadeel was dat dit publiek niet aan kijken was maar zijn plas stond op te houden tot de derde pijl in het bord vloog, om dan snel het spel te doorkruisen naar de wc.

Nu hangen de borden rechts van de bar, drie stuks. Hierdoor is een perfecte tweedeling ontstaan in de kroeg. Ben je geen darter? Dan is er een deel van 20 vierkante meter waar je in principe nooit hoeft te komen, een stukje niemandsland waar je alleen maar getroffen kan worden door een vliegende pijl. Ben je wel een darter, dan is er 80 vierkante meter 'overig terrein' die je elk uur eens moet doorkruisen om je blaas te legen of een sigaret te roken. Behalve als je Sjaakie heet. Dan moet dat bijna ieder kwartier, volgens hem omdat hij een tempootje hoger dronk dan de rest. Kroegbaas Leo wist wel beter: als er ergens file stond, dan was dat bij de pilsjes van Sjaakie. Een betere verklaring is dat Sjaakie een verdomd klein blaasje heeft voor een man van zijn formaat.

Leo kocht 't Toogdier nadat deze twee weekenden had leeggestaan. Veel kroegen in de regio kennen een constructie waarbij een grote bierbrouwerij de tussenhuurder is. Meestal benadert de eigenaar van een cafépand een aantal brouwerijen. De hoogste bieder wordt de hoofdhuurder en kan het pand vervolgens weer doorverhuren aan een exploitant. Logischerwijs neemt de kastelein alle drank af bij deze brouwerij. De macht van de brouwerij is groot en de marge van de kroegbaas klein. 't Toogdier was echter een vreemde eend in de bijt.

Leo was jong, opportunistisch en kende veel mensen. Voorheen was hij bedrijfsleider bij een grand café in de stad en had daarvoor een klein café in een buitenwijk. Door de jaren heen had Leo hard gewerkt achter de bar en weinig verspild voor de bar. Met een klein eigen vermogen kon hij zijn droomcafé starten. Hij kende het klappen van de zweep bij het kopen van een café en zag er geen heil in om zijn zuurverdiende centen door te sluizen naar een multinational. Met wat wrikken, wat lullen en via een goed netwerk was Leo op maandag 24 oktober 2011 volledig eigen baas van het grootste café van Kladdegat.

't Toogdier was niet de eerste kroeg van Leo, maar Leo was ook niet de eerste eigenaar van 't Toogdier. Zoals er steeds minder eeuwige liefdes tussen vaders en

moeders zijn, blijven kroegen en kasteleinen ook niet meer samen tot de dood hen scheidt.

't Toogdier begon ooit onder de naam café De Schilder. Midden jaren 80 plaatste Wim van de Molen een bar in het pand aan de Havenstraat en verklaarde de kroeg voor geopend. De vader van Theo en Marcel vertelde dat alle kroegstoelen non-stop bezet waren. Zelfs terwijl vaklui de kozijnen nog oplapten en het behang opnieuw tegen de muur plakten, bleef geen kruk leeg. Op de voorgevel had eerst 'Schilderwerken' gestaan. Met lomp geweld werden de laatste letters eraf gesloopt. Wim moet hebben gedacht dat zo niemand meer zou denken aan de Schilderszaak die er bijna vijftien jaar had gezeten.

Helaas voor Wim waren de mannen aan de bar zeker niet vergeten waarom ze daar zaten. Midden jaren 80 in Kladdegat was voor werklieden een verschrikking. Bijna de helft van de mannen verloor zijn baan en winkel na winkel moest noodgedwongen de deuren sluiten. Toen zelfs de best geklede gast op de pof ging betalen, trok ook Wim het niet meer. De Schilder sloot zijn deuren en de komende jaren was het cafépand huisvesting voor ondeugende jeugd, krakers en houtwormen.

Tot eind jaren 90 een popster Kladdegat binnenreed. Via de Hellemansweg scheurde een roze Mercedes zonder dak het dorp in. Uit de auto stapte een man met een wit linnen hemd, lang haar en goud overal waar je sieraden kan dragen. John was een oude bekende van Kladdegat, zoon van het koppel dat decennialang de enige schoenenwinkel in de omgeving had. Na een moeilijke jeugd en wat weekenden tussen de houtwormen in het kraakpand van De Schilder, was hij vertrokken naar het Griekse Chersonissos. Wat begon als een vakantie zuipend voor de bar werd langzaam een werkvakantie zuipend achter de bar. Al snel promoveerde John van glazenhaler naar glazenpoetser, en maakte daarna een transformatie van verlegen poetser naar vlotte barman.

Op een loze avond zette John nietsvermoedend de nieuwe film van Tom Cruise op: Cocktail. Daar zag hij voor het eerst iemand flaitenden, het inschenken van een drankje verheven tot technische kunst. Hij zag de charme van Tom, de flitsende bewegingen maar vooral de verliefde damesogen. Een dag later stond hij met een brakke kop in z'n appartement te jongleren met twee plastic flessen. En zoals met de meeste technische sporten is herhaling de kunst. Opnieuw, opnieuw en opnieuw. Na een maand werd het plastic vervangen door glas en slechts twee maanden daarna begon John spontaan met flessen te jongleren achter de bar.

Het grootste nadeel: de dames kregen pas na vijf moves en drie knipogen hun drankje. Dat is ongeveer tien minuten minder netto-drinktijd voor dorstige toeristen en evenredig tien minuten minder netto-verdientijd voor Johns baas. Bovendien leek John

zich ineens te goed te voelen om biertjes te tappen, wat leidde tot morrende Engelse gasten die het tempo graag wat hoger zagen. Gelukkig voor John was zijn baas niet van gisteren en begreep hij de waarde van amusement. Dat kon de disco wel gebruiken, want naast een wiebelige paaldanspaal en wat led-schermen met hippe teksten viel er niet veel te zien in café King Arthur. John kreeg een eigen stukje bar waar cocktails werden gemaakt, en zo werd een nietsnut uit Kladdegat een attractie in Griekenland. Jaren later pochte een dronken John tegen Anthony, tijdens het plassen in de kroeg, dat hij met meer dan 200 vrouwen seks had gehad in een periode van zeven jaar.

Want na zeven jaar Griekse zon kwam John terug. Hij keek vanuit zijn Mercedes naar de vervallen kroeg in het centrum en zag zijn droom: een club in Kladdegat. Zijn ouders hadden de schoenenzaak met mooie winst verkocht en John kreeg een klein startkapitaal om deze ambitie te verwezenlijken. Zo begon de grootste renovatie die het café ooit heeft gekend. De krakers maakten plaats voor timmerlieden en rot hout werd vervangen door glanzend plexiglas en discolampen. Na vier maanden klussen hing er een groot geel bord boven de ingang van de kroeg met daarop de nieuwe naam: Rainbow, vernoemd naar de hit van Paul Elstak, 'Rainbow in the Sky'.

De openingsavond van Rainbow was op 29 november, een druilerige dag in Kladdegat. Het Heerenplein lag vol met oranje bladeren, de buitenbankjes waren nat van de regen en de mensen vluchtten in hun winterjassen snel van voordeur naar voordeur. De meeste huishoudens zaten die avond achter de televisie en keken naar het nieuws. Ajax had de dag ervoor de wereldbeker voor clubteams gewonnen en Danny Blind vertelde tegen tien plokkappen hoe hij de beslissende penalty in het net had geknald. De neerslag hamerde tegen de ramen en veel Kladders wachtten nog een paar weekenden rustig thuis tot de kerst weer voor de deur zou staan. Behalve in het centrum.

Daar klonk de baslijn van happyhardcoremuziek en flitste zo nu en dan een groene laserstraal door de ramen van café Rainbow. Vanaf acht uur kreeg iedere bezoeker een gratis glas goedkope champagne en kostte een doos Flügel die avond geen veertig maar slechts twintig gulden. John keek tevreden toe en telde de mensen: iets meer dan honderd. Hij had voor de openingsavond een verlies van ongeveer vijfhonderd gulden ingecalculeerd. Prima, want promotie is belangrijk. Dat had hij in Griekenland wel geleerd. Als hij ieder weekend op vrijdag en zaterdag ongeveer tachtig man binnen zou hebben en op zondag nog eens veertig, dan werd hij lachend rijk.

Maar John was lang niet in Kladdegat geweest. Voor zo nu en dan een feestje draaide het dorp zijn hand niet om. Maar buiten de reguliere feestdagen, het Kladdegat's Dartoernooi en het jaarlijkse pullen-vullen hoefde het voor de dorpelingen niet per se elk weekend zo uitbundig. Men hield eigenlijk het meeste van een avond barhangen in een bruin café. In diezelfde tijd hadden zich inmiddels twee poolteams gevormd en naar

Engels voorbeeld richtte de vader van Ruud ook een dartteam op. De pool- en dartteams bestonden uit de notoire drinkers van Kladdegat. Het type man met maar twee setjes T-shirts en iedere avond vijftig gulden op zak dat moest worden omgezet in vijf uur lang ieder kwartier een pilsje. Deze kerels vonden het prima om aan de bar te zitten en wat te lullen over de eredivisie of de lokale voetbalclub.

John zag een geslaagde avond toch iets anders voor zich. Hij had een rookmachine, een happy hour en de laatste twee uur van de avond was er van gesprekken geen sprake. Door de subwoofer bonkte dan keiharde happy hardcore die de ramen deed trillen. De drinkers van Kladdegat bleven steeds vaker hangen bij de voetbalclub, de hockeyclub of aan de bar van café de Olijf; een stoffig café met een matige dinerkaart. En terwijl de rekeningen toenamen, namen de bezoekersaantallen af. Gefeest werd er zeker, dat stond buiten kijf. En vele Kladders kijken met weemoed terug naar de tijd van café Rainbow.

Na een zatte Chersonissos-avond had John de zegswijze 'Panta Rhei', wat 'Alles Stroomt' betekent, in Griekse letters op zijn borst laten tatoeëren. Jaren later kwam er per toeval een Griekssprekende gast in café Rainbow terecht. Vol trots had John zijn bovenlichaam ontbloot en aan de man getoond. De Griek had verbaasd naar zijn verlepte borst gekeken en zei vragend: "Altijd Terug?". Blijkbaar was de Griekse E op een Griekse A gaan lijken. Deze woorden raakten John alsof ze werden uitgesproken door het Orakel van Delphi zelf. Een vage voorspelling van de noodlottige afloop van zijn cafédroom in Kladdegat.

Samen met de kroeg werd ook John steeds grauwer. De witte overhemden en gouden kettingen werden verruild voor een vale blouse en goedkope shag. Was hij ooit als een lekkere biefstuk voor de dames, nu werd hij langzaam een vette hamburger. Een snelle hap voor na het stappen, maar geen materiaal voor een diner. Hij kwam erachter dat vrienden om hem heen vooral op zijn drank uit bleken en minder op hem als persoon. Na vijf jaar café Rainbow gaf John het op. De nachtburgemeester van Kladdegat begreep dat er geen plek voor hem was. Hij kwam binnen met een fanfare van goud maar vertrok met stille trom.

De kroeg werd daarna overgenomen door Tinus, die het de naam 't Toogdier gaf. Tinus hield van zijn vak, misschien iets te veel. Het was in die tijd niet vreemd dat de kroeggangers afsloten in plaats van Tinus zelf. Hij lalde en dronk avonden lang mee en liet het reilen en zeilen van de kroeg net zo lief aan zijn vriendin over. Hij maakte 't Toogdier tot de stamkroeg van drie dartteams, waaronder het team Gin Partij van Marcel, Theo, Ruud en Anthony.

Iedere vrijdag stond de kroeg vol. De Kladders hadden elkaar in de vooravond op verschillende plekken opgezocht om het weekend te vieren. Er werd geproost over keukentafels, aan de bar van sportclubs en rond statafels in de tuin. Daarna stroomde men in groepjes richting het kleine dorpscentrum. Bijna ieder weekend zorgden Tinus en zijn vriendin voor een memorabele avond. Er werd groots uitgepakt met Koninginnedagen, jaarmarkten, Kerst, nieuwjaar en het bevrijdingsfeest. De dag ervoor verrees dan een gigantische witte tent voor de kroeg en 's middags klonk de soundcheck van een lokale artiest. Maar de kalenderfeestdagen van Nederland waren voor Tinus niet genoeg. Hij organiseerde Holland-party's, disco nights, schuimfeesten, gemaskerde ballen, quizavonden, cantussen en themafeesten. Eens liet hij 100 kubieke meter zand aanrukken en werd de hele kroeg plus het terras een tropisch oord. Kosten noch moeite werden gespaard, en altijd genoot Tinus even hard mee.

Tinus was de zoon van een Brabantse varkensboer. Zijn vader zag in de jaren 70 een kans om goedkoop in Duitsland zijn boerderij te vergroten en verliet Kladdegat. Van zijn vijftiende tot vijfentwintigste woonde Tinus op een afgelegen erf omringd door het Duitse woud. Hij kwam terug naar Kladdegat en nam op zijn vijfendertigste de kroeg over. Daarmee begon zijn jeugd opnieuw, maar dan in Kladdegat, en op een manier zoals hij het eerder niet had gedaan. In plaats van boshutten werden partytenten gebouwd. En waar hij vroeger 's avonds de varkens de stal weer in veegde, veegde hij nu een stel dronken varkens de stal uit.

Tinus was nog guller dan de kerstman en Sinterklaas bij elkaar. Marcel en Anthony dronken iedere avond bij binnenkomst een glas jonge klare met Tinus. Iedere avond. Altijd. Het was een traditie waar de mannen uiterst serieus over waren. Tinus liet alles vallen wat hij vasthad om 3 jenevertjes tot de nok gevuld op de bar te presenteren wanneer Marcel en Anthony binnenkwamen. Gelukkig had Tinus niet vaak iets in zijn handen. Met regelmaat probeerde Anthony ervoor te betalen, maar bijna boos zou Tinus het natte briefgeld terug in zijn hand duwen. Op Anthonys verjaardag had Tinus een ketting voor hem gemaakt: een lang koord met daaraan een plastic jeneverglas. "Dit is jouw VIP-ticket," had hij vrolijk gezegd. Dat betekende dat Anthony die avond zo vaak hij wilde het glaasje mocht laten vullen. Cadeautje.

Tinus maakte de kroeg tot wat hij nu is. Hij liet mensen in hun waarde en gaf iedereen een eerlijke kans. De drempel van de voordeur werd verlaagd toen de rolstoel van Ferdi er niet goed overheen kon. Wanneer ouders een kijkje kwamen nemen waar hun jonge zonen en dochters zich bevonden, bood hij ze een gratis drankje aan. Hij schudde dan elke bezorgde moeder net zo lang de hand tot ze met een gerust hart 't